

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. Б.ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
ЗАКАРПАТСЬКИЙ УГОРСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІМ. ФЕРЕНЦА РАКОЦІ ІІ**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ
В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
VI Всеукраїнської науково-практичної конференції**

**Мукачево
13-14 травня 2021 року**

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 4 від «12» травня 2021 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами VI Всеукраїнської науково-практичної конференції, 13-14 травня 2021 р., Мукачево / Ред.кол. : Т.Д.Щербан (гол.ред.) та ін. – Мукачево : Вид-во МДУ, 2021. – 572 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами VI Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти індивідуальної траєкторії професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми розвитку сфери обслуговування, туризму та збереження історико-культурної спадщини, тенденції розвитку сучасного суспільно-політичного та культурно-мистецького простору.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Кобаль В.І. – канд. пед. наук, доцент;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – провідний фахівець ВНТД.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

КОСТЬ М. - О. І., ФЕНЦИК О. М. Теоретичні засади формування інформаційної культури майбутніх менеджерів освіти	116
КРЕМІНЬ У.М. Організація інклюзивного освітнього середовища у закладах загальної середньої освіти як наукова проблема	118
КУЗЬМА-КАЧУР М.І. Академічна доброчесність – інструмент забезпечення якості освіти	120
КУРИЛО Л.Ф. Інклюзивна освіта студентів як психолого-педагогічний феномен.....	123
КУС Б.І., ЧЕКАН О.І. Сучасні проблеми і тенденції розвитку логопедії як науки.....	126
КУШНІР І.І., БЕРЕНИЧ В.І. Шляхи формування здорового способу життя у студентів фахового коледжу	131
КУШНІР І.І., КАЮК О.А. Особливості самореалізації педагогів у професійній діяльності	133
КУШНІР І.І., КУРИЦЯ Н.В. Використання сучасних технологій навчання в освітньому процесі закладу вищої освіти	134
КУШНІР М. М., ПИНЗЕНИК О. М. Компетентнісний підхід у підготовці вихователя дітей дошкільного віку	136
КУШНІР І.І., СВІТЛИНЕЦЬ І.М. Шляхи розвитку психолого-педагогічної компетентності майбутніх учителів на етапі навчання в магістратурі	138
ЛБА О.М., ГАЙНАЛІЙ В.В. Професійний саморозвиток учителя: теоретичні основи.....	140
ЛБА О.М., ПРИЙМИЧ А.В. Психолого-педагогічні особливості пізнавальної активності молодших школярів	142
ЛІСЦЬКІ М.С. З історії становлення та розвитку професії вчителя в Мукачівській державній вчительській семінарії	144
ЛОКЕС К.А., ТОВКАНЕЦЬ Г.В. Формування дослідницької компетенції і навичок самостійної роботи учнів початкової школи в умовах екскурсії	147
ЛОМАГА К.В., БАРНА Х.В. Основні завдання виховання дитини дошкільника в родині	149
МАГЕРОВИЧ К.В., ЧЕКАН О.І. Історичний аспект дослідження аутистичних порушень	151
МАЙБОРОДА І. Е. Народне декоративно-прикладне мистецтво як засіб формування художньої культури майбутніх учителів початкової школи	154
МАКАРА Ж.М., ЛАВРЕНОВА М.В. Інтеграція принципів фінської системи освіти в освітні реформи України	156
МАРГІТИЧ А.І. Організаційна культура коледжу: цінності та норми для студентів і викладачів	158
МАХОВСЬКА А.І., МОЧАН Т.М. Модернізації професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи	160
МИКУЛІНА А. К. Модернізації дошкільної освіти на сучасному етапі розвитку суспільства	162
МИКУЛІНА А. К., ВЕЛИЧКАНИЧ М. В. Навчання декоративного ліплення дошкільників за мотивами народної іграшки та кераміки	164
МИХАЙЛОВА К.В., ВОЛОШИН Н.П. Екологічне виховання як складова всебічного розвитку особистості дошкільника	166
МОЛНАР Т.І., СОЛОВЙОВ Д.С. Поняття управлінської культури менеджера освіти.	169
МОЛНАР Т.І., ТИНТА В.В. Сутність та функції освітнього маркетингу	171
МОЧАН Т.М. Практична підготовка педагогів у сучасних умовах	173
ОЖОГАНІЧ О. В., БРИЖАК Н. Ю. Підготовка майбутніх вихователів закладу дошкільної освіти: теоретичний аспект	175

3.Гриньова М. Освітній трансформер: Фінляндія як натхнення [Електронний ресурс] / Марія Гриньова. – 2021. – Режим доступу до ресурсу : <http://education-ua.org/ua/porivnyalna-pedagogika/1104-osvitnij-transformer-finlyandiya-yak-natkhnennya>.

УДК 378; 658.3

МАРГІТИЧ А.І.,
Мукачівський державний університет

ОРГАНІЗАЦІЙНА КУЛЬТУРА КОЛЕДЖУ: ЦІННОСТІ ТА НОРМИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ І ВИКЛАДАЧІВ

Організаційна культура – складне соціальне явище, яке формується в студентському середовищі під впливом ряду чинників. Студенти мають вплив на організаційну культуру. Разом з тим вони впливають на формування і зміну самої організаційної культури. Як і будь-яка культура, організаційна культура – творіння «рук людських», і навіть якщо не вживати ніяких дій, спрямованих на її формування, вона всеодно буде формуватися в результаті внутрішньо організаційних процесів і взаємодій у коледжі [2].

Організаційна культура розглядається як потужний стратегічний інструмент, що дозволяє орієнтувати всі підрозділи коледжу і окремих осіб на спільні цілі, мобілізувати ініціативу студентів, забезпечувати відданість, полегшувати спілкування [3].

Це поняття визначає те, заради чого студенти вступили саме до даного коледжу; то, як будуються відносини між ними; які стійкі норми і принципи вони поділяють; що, на їхню думку, добре, а що погано, і багато іншого з того, що відноситься до цінностей і норм.

Студенти створюють своє фізичне оточення, виробляють мову спілкування, здійснюють дії, які адекватно сприймаються іншими, і виявляють почуття й емоції, які розуміються. Все це допомагає їм зрозуміти й інтерпретувати культуру коледжу, тобто надати своє значення подіям і діям, і зробити осмисленим своє студентське оточення. Поведінка окремих студентів і груп всередині навчального закладу тісно пов'язане нормами, що впливають з цих вірувань, очікувань і дій, які поділяються всіма.

Організаційна культура – це цінності, переконання, очікування і норми, які пов'язують коледж в єдине ціле і розділяються його співробітниками, студентами і викладачами.

З проявами організаційної культури ми зустрічаємося, тільки-но переступивши поріг освітнього закладу. Вона обумовлює адаптацію новачків, взаємини в групах і між групові відносини, активність студентів, їх манеру поведінки і зовнішній вигляд, а також багато іншого. Культура надає всеохоплюючий вплив на поведінку студентів.

Управління організаційною культурою в студентському середовищі – це вплив за допомогою певних механізмів з метою зміни її напрямків. Суб'єктами

управління організаційної культури можуть виступати педагоги, сім'я, суспільство і, звичайно ж, самі студенти.

Однією з важливих проблем сучасного студентства є відсутність злагодженої організаційної культури, що сприяє поліпшенню умов навчання, підвищенню успішності, реалізації творчого потенціалу.

Управління організаційною культурою в студентському середовищі включає наступні основні механізми [1]:

1. Імідж і зовнішній вигляд студента. Зовнішній вигляд – це перший крок до успіху, відмінної успішності, оскільки для викладачів зовнішній вид служить кодом, який свідчить про серйозні наміри студента. Студент, який опанував під час навчання у коледжі правильну манеру одягатися, може потім використовувати це в майбутній роботі.

2. Організація взаємовідносин у студентському середовищі. Культура взаємин у студентському колективі заснована на принципі рівності і взаємної поваги. На жаль, в коледжах практично не здійснюється управління взаємодією студентів. Вважається, що вони вже дорослі люди, готові до встановлення адекватних міжособистісних взаємин. Однак далеко не завжди це так.

3. Підготовка до публічних виступів. Уміння виступати перед аудиторією ефективно і переконливо – одна з найцінніших навичок сучасної людини, в тому числі і студента. Це ключ до високої успішності, творчої активності, результативних презентацій.

4. Дотримання студентами норм поведінки в освітньому закладі і суспільстві. Знання етикету дозволить студенту справити приємне враження на педагогів коледжу, а в подальшому – і на роботодавців.

5. Підвищення творчої активності студента. Активність студента – його здатність перетворювати навчальну інформацію на основі оволодіння організаційною культурою проявляється у творчості, емоційних, вольових та інтелектуальних діях, спрямованих на освоєння професії, спілкуванні та ставленні до навчальної роботи.

6. Уміння викладати думки письмово. Для кожного студента особливо важливо навчитися викладати свої думки письмово, оскільки навчальний процес передбачає виконання різного роду письмових робіт.

7. Уміння берегти час. Часу як ресурсу студенти мають у своєму розпорядженні спочатку в рівній кількості. Але результати його використання у студентів різні.

8. Планування студентом особистої діяльності. Завдання студента з управління своїм часом полягає як в скороченні кількості годин, проведених за справами, так і в досягненні високих результатів за однаковою кількістю годин. Цьому може сприяти тільки грамотне планування.

9. Приклад викладача. У сучасному коледжі зростає роль викладача, розширюється діапазон його психологічного і педагогічного впливу на студентів. Викладач вже не може бути тільки провідником знань та інформації, він повинен бути педагогом і психологом.

Вищевідзначені характеристики культури коледжу, взяті разом, відображають і надають сенс концепції організаційної культури. Допомогу в розумінні цієї концепції може надати модель відносин між змістом культури закладу освіти, її проявом і сприйняттям та інтерпретацією цієї культури студентами.

Література

1.Медведь В. В. Развитие управленской культуры в профессионально-техническом учебном заведении : дис... канд. пед. наук: 13.00.01/ В. В. Медведь ; Центральный ин-т последипломной педагогической освіти АПН Украины. – К., 2007. – 284 с.

2.ТимошкоГ. М. Аналіз феномену «Організаційна культура у педагогічній теорії і практиці» / Г. М. Тимошко // Вісник ЧНПУ імені Т. Г. Шевченка. – 2012. – № 96. – С. 211–214.

3.Элвессон М. Организационная культура / М. Элвессон. – Харьков : Изд-во «Гуманитарный центр», 2005. – 186 с.

УДК 371.13

МАХОВСЬКА А.І., МОЧАН Т.М.,
Мукачівський державний університет

МОДЕРНІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Підготовка майбутніх учителів початкової школи, здатних до самостійного навчання і розвитку індивідуальної науково-обґрунтованої діяльності є головною метою педагогічної освіти у багатьох сучасних країнах світу. В Україні, як і в інших державах, має місце переорієнтація навчально-предметної моделі освіти на особистісно зорієнтовану, в осередок якої покладено розвиток особистості студента як людини суспільства, як суб'єкта діяльності, що має взаємопов'язані природну, соціальну та культурну сутності [1, с. 36].

У низці наукових розвідок розкрито ґрунтовна методологічна база, яка є основою для модернізації професійної підготовки майбутніх учителів початкової ланки освіти. У наукових дослідженнях розкрито проблеми історії і теорії світової педагогічної освіти (Ю. Завалевський, І. Зязюн, О. Савченко та ін.); площини історії розвитку вітчизняної та зарубіжної практики підготовки вчителів початкової школи (Я. Кодлюк, О. Матвієнко, О. Рега та ін.); теоретичні та методичні засади формування професіоналізму, професійної культури, професійної компетентності та майстерності майбутнього вчителя (О. Біда, О. Дубасенюк, Л. Коваль, Л. Петухова та ін.); нормативні вимоги та характерні завдання професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи (О. Будник, Н. Глузман, В. Кремень, Л. Хоружа та ін.); сутність педагогічних інновацій та оновлений зміст професійної педагогічної освіти (О. Красовська, А. Крижановський, Г. Черненко та ін.).

У ряді країн Європейського Союзу прийнятій рекомендації у яких описано низку умінь, які повинні бути сформовані в майбутніх учителів

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>